

oktober 2000

« OBSERVATORIJ ZA ALPE »

Sistem za opazovanje in informiranje o Alpah (SOIA)

1. Pomen opazovanja Alp

- Določila 3. člena Alpske konvencije poudarjajo pomen sistematičnega opazovanja alpskega prostora, določila 4. člena pa potrebo po olajšavi in spodbujanju izmenjave informacij na področjih, navedenih v 2. členu.

2. Izhodišče

2.1 Koordinacijska enota sistema SOIA

- V operativni fazi sistema SOIA (1997-1999) je Inštitut za okolje skupnega raziskovalnega centra Evropske komisije v Ispri v Italiji (SRC Ispra) prevzel nalogo Koordinacijske enote sistema SOIA.
- Od 1. marca 2000 pa Evropska komisija ne zagotavlja več usklajevanja sistema SOIA prek SRC-ja v Ispri, čeprav je Alpska konferenca (V. Alpska konferenca, Bled) pozvala Evropsko komisijo, da nadaljuje z izvajanjem te funkcije.
- Koordinacijska enota sistema SOIA v SRC-ju v Ispri je bila razpuščena in sedaj sistem SOIA nima več Koordinacijske enote.

2.2 Poročilo predsedujoče Delovne skupine za sistem SOIA (Program dela 1997-1999)

- Alpska konferenca je dala Stalnemu odboru mandat, da po prehodnem obdobju treh let (1997-1999) ponovno preveri organizacijo sistema SOIA in opredeli njen poslovnik.
- Italijansko predsedstvo Delovne skupine je predložilo svoje Poročilo o delu Stalnemu odboru na njegovi 16. seji (Chur, 24.-26. maj 2000). Poročilo prikazuje rezultate Programa dela 1997-1999, predlaga kot prehodno rešitev decentralizirano usklajevanje, da bi ublažili posledice ukinitve Koordinacijske enote v Ispri, in nov Program dela.
- Od 1997 do 1999 je sistem SOIA osredotočil svoje dejavnosti na šest področij: okoljski kazalci, socioekonomski kazalci, sistem informiranja o

raziskovanju Alp (SIRA), katalog virov podatkov o Alpah (KVPA), kartografija, računalniško podprt komunikacijski sistem.

- Stalni odbor je odobril poročilo predsedujoče Delovne skupine, podaljšal mandat za prehodno obdobje dveh let (do VII. Alpske konference) in naročil Delovni skupini, da nadaljuje z delom na osnovi Programa dela, ki temelji na načelu decentralne koordinacije.

2.3 Odnos med opazovanjem okolja in raziskovalno dejavnostjo

- Določila 3. člena Alpske konvencije poudarjajo potrebo usklajevanja med raziskovalno dejavnostjo in sistematičnim opazovanjem na področjih, navedenih v 2. členu te Konvencije.
- Da bi spodbudil dialog med Stalnim odborom in svetom znanosti, je Stalni odbor na svoji 16. seji (Chur, 24.-26. maj 2000) sprejel sklep, da bo tema raziskovanja Alp nova stalna točka dnevnega reda.
- Mednarodni znanstveni odbor za raziskovanje Alp (WIKO) je dobil status opazovalca. Ta ustanova spodbuja čezalpsko in interdisciplinarno sodelovanje na področju raziskovanja Alp.
- Sistem SOIA sam ne izvaja raziskav, temveč se koncentrira na sistematično opazovanje za udeležanje Konvencije in njenih protokolov, kot tudi na zbiranje za to pomembnih informacij.

3 Iskanje nove Koordinacijske enote

3.1 Potreba po osrednji Koordinacijski enoti

- Stalni odbor je podvzel vse potrebne korake, da bi Komisija preklicala svojo odločitev, da ne bo več izvajala usklajevanja sistema SOIA prek SRC-ja v Ispri.
- Zavedajoč se, da je ukinitvev Koordinacijske enote v SRC-ju v Ispri ovira za nadaljevanje dejavnosti sistema SOIA, je Stalni odbor poudaril pomen osrednje koordinacijske enote in se na svoji 16. in 17. seji (Chur, 24.-26. maj 2000, Locarno, 4.-6.september 2000) zavzel za ureditev nove koordinacijske enote.

3.2 Kandidature

- Center baze podatkov o raziskovalni dejavnosti v svetu v Ženevi v okviru Programa Združenih narodov za okolje (UNEP/GRID-Ženeva) je marca 2000 podal predsedstvu Stalnega odbora uradno kandidaturo. Stalni odbor je prav tako navezal stik z Evropsko agencijo za okolje (EAO), da bi začasno prevzela novo Koordinacijsko enoto za sistem SOIA.

3.3 Stalni sekretariat

- Na svoji 17. seji (Locarno, 4.-6. september 2000) je Stalni odbor sprejel sklep, da se bodo naloge Koordinacijske enote sistema SOIA osredotočile v Stalnem sekretariatu Alpske konvencije. Delovna skupina za sistem SOIA zagotovi minimalno koordinacijo, dokler ne bo pričel delovati Stalni sekretariat.

4 Decentralizirana koordinacija za prehodno obdobje dveh let

4.1 Organizacija

- Na svoji 16. seji (Chur, 24.-26. maj 2000) je Stalni odbor podaljšal mandat Delovni skupini za sistem SOIA za prehodno obdobje dveh let v skladu z načelom decentralne koordinacije. Nacionalni predstavniki v Delovni skupini so odgovorni za teme in področja, ki so jim bila začasno dodeljena. Predsedstvo Delovne skupine zagotavlja minimalno koordinacijo in nadzor nad decentraliziranim delom.
- V okviru sistema sta ostali od prvotnih treh ravni le še dve (Stalni odbor in Delovna skupina za sistem SOIA; ukinitvev tehnične ravni « komunikacijskih centrov »; pristojnost za tehnične zadeve prevzema Delovna skupina).

4.2 Predsedstvo

- Člani Delovne skupine za sistem SOIA niso bili v stanju predložiti Stalnemu odboru novega predsedstva. Italija je končno izrazila pripravljenost prevzeti predsedstvo Delovne skupine za sistem SOIA za prehodno obdobje dveh let.

4.3 Mandat

- Stalni odbor opozarja, da se morajo dela sistema SOIA osredotočiti na udejanjanje Alpske konvencije in protokolov.
- Mandat Delovni skupini določa udejanjanje Programa dela in zagotavlja njegovo nadaljevanje v skladu z načelom decentralizirane koordinacije za prehodno obdobje dveh let.

4.4 Program dela

- Stalni odbor je odobril Program dela, ki ga je predstavila predsedujoča Delovne skupine na 16. seji (Chur, 24.-26. maj 2000) in ki temelji na naslednjih načelih: nadaljevanje in sklenitev tekočih aktivnosti, prednostna priprava Poročila o stanju v okolju in o socioekonomskem

položaju v Alpah ; vzpostavitev povezave med pogodbenicami, ki so prevzele odgovornost za posamezne linije aktivnosti, kot tudi spodbujanje interesa drugih pogodbenic; zagotavljanje potrebnih človeških in finančnih virov za udeležanje aktivnosti.

TÈME	ODGOVORNE POGODBENICE
<p>1. Okolje</p> <ul style="list-style-type: none"> • klima • voda • naravna tveganja • varstvo ogrožanega območja (favna & flora) <p>2. Socioekonomski razvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • socioekonomski kazalci <p>3. Telekomunikacije</p> <ul style="list-style-type: none"> • Portal (javna spletna stran) • Katalog virov podatkov o Alpah (KVPA) in sistem informiranja o raziskovanju Alp (SIRA) • Geografski informacijski sistem (GIS) • Sistem internih informacij (CIRCA) <p>4. Kartografija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Karta zavarovanih območij • Ekološko-pedološka karta tal (v presoji) 	<p>Švica Avstrija Francija Italija</p> <p>Slovenija</p> <p>Švica Švica</p> <p>Avstrija Avstrija</p> <p>Nemčija Italija</p>

Kneževini Lihtenštajn in Monako sta ponudili podporo Delovni skupini in pomoč drugim članom Delovne skupine, kjer se bo za to pokazala potreba. Evropska skupnost ni bila v stanju formulirati predloga.